

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] sacramenta veteris legis gratiam causarent? 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

tem remissiva peccatorum, speciali quodam modo pertinet ad passionem ipsius Christi: & ideo per fidem passionis eius specialiter homines liberantur a peccatis, secundum illud Ro. 2. Quem proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius. Et ideo virtus sacramentorum, quæ ordinatur ad tollenda peccata, præcipue est ex fide passionis Christi.

Ad tertium dicendum, quod iustificatio attribuitur resurrectioni ratione termini ad quem, qui est novitas vitæ per gratiam. Attribuitur tamen passioni ratione termini a quo, scilicet quantum ad dimissionem culpæ.

ARTIC. VI.

Utrum sacramenta veteris legis gratiam causarent?

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod etiam sacramenta veteris legis, gratiam causarent. Quia (sicut dictum est*) sacramenta novæ legis habent efficaciam ex fide passionis Christi. Sed fides passionis Christi fuit in veteri lege, sicut & in nova: habemus enim eundem Spiritum fidei, ut habetur 2. ad Cor. 4. Sicut ergo sacramenta novæ legis conferunt gratiam, ita etiam sacramenta veteris legis gratiam conferebant.

¶ 2 Præterea, Sanctificatio non fit nisi per gratiam. Sed per sacramenta veteris legis, homines sanctificabantur: dicitur enim Leuitici 8. Cumque sanctificasset Moyses Aaron, & filios eius in vestitu suo, &c. Ergo videtur, quod sacramenta veteris legis gratiam conferebant.

¶ 3 Præterea, Sicut Beda* dicit in homilia circumcisionis, Idem salutiferæ curationis auxilium, circumcissio in lege contra originalis peccati vulnus agebat, quod baptismus agere reuelatæ tempore gratiæ consuevit. Sed baptismus nunc confert gratiam. Ergo circumcissio gratiam conferebat. Et pariter alia sacramenta legalia: quia sicut baptismus est ianua sacramentorum novæ legis, ita & cir-

D 2 cum-

343
1. 2. 7. 103
a. 2. 6. 9.
107. a. 1.
ad 3. 6.
4. d. 1. 9.
1. a. 5. 9. 1
* a præta

iter prim.
& me. il.
li. in ho
miliario
totius an
ni eã in
uen. 630

circumcisio erat ianua sacramentorum veteris legis. Propter quod & Apostolus dicit Galat. 5. Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis faciendæ.

1. or. ibi. SED contra est, quod Gala 4. dicitur, Conuertimini iterum ad infirma, & egena elementa. glo. * id est, ad legem, quæ dicitur infirma, quia perfecte non iustificat. Sed gratia perfecte iustificat. Ergo sacramenta veteris legis, gratiam non conferebant.

ar. prac. RESPONDEO dicendam, quod non potest dici, quod sacramenta veteris legis conferrent gratiã iustificantem per seipsa, id est, propria virtute: quia sic non fuisset necessaria passio Christi, secundum illud Gala. 2. Si ex lege est iustitia, Christus gratis mortuus est. Sed nec potest dici, quod ex passione Christi virtutem haberent conferendi gratiam iustificandi. Sicut enim ex prædictis patet *, virtus passionis Christi copulatur nobis per fidem & sacramenta, differenter tamen. Nam continuatio, quæ est per fidem, fit per actum animæ: continuatio autem, quæ est per sacramenta, fit per vñum exteriorum rerum. Nihil autem prohibet id quod est posterius tempore, antequam fit, mouere secundum quod præcedit in actu animæ: sicut finis, qui est posterior tempore, mouet agentem, secundum quod est apprehensus, & desideratus ab ipso. Sed illud quod nondum est in rerum natura, non mouet secundum vñum exteriorum rerum. Vnde causa efficiens non potest esse posterior in esse, ordine durationis, sicut causa finalis. Sic ergo manifestum est, quod à passione Christi, quæ est causa humanæ iustificationis, conuenienter deriuatur virtus iustificatiua ad sacramenta nouæ legis, non autem ad sacramenta veteris legis: & tamen per fidem passionis Christi iustificabantur antiqui patres, sicut & nos. Sacramenta autem veteris legis, erant quædam illius fidei preestations, in quantum significabant passionem Christi, & effectus eius. Sic ergo patet, quod sacramenta veteris legis, non habebant in se ali-

aliquam virtutem, qua operarentur ad conferendam gratiam iustificantem, sed solum significabant fidem per quam iustificabantur.

Ad primum ergo dicendum, quod antiqui patres habebant fidem de passione Christi futura, quæ secundum quod erat in apprehensione animæ, poterat iustificare. Sed nos habemus fidem de passione Christi præcedenti, quæ potest iustificare etiam secundum realem usum sacramentalium rerum, ut dictum est *.

in cor. a.

Ad secundum dicendum, quod illa sanctificatio erat figuralis: per hoc enim sanctificari dicebantur, quod applicabantur cultui diuino secundum ritum veteris legis, qui totus ordinabatur ad figurandum passionem Christi.

Ad tertium dicendum, quod de circumcisione multiplex fuit opinio. Quidam enim dixerunt, quod per circumcisionem non conferebatur gratia, sed solum auferebatur peccatum. Sed hoc non potest esse: quia homo non iustificatur à peccato, nisi per gratiam: secundum illud Roman. 3. Iustificati gratis per gratiam ipsius. Et ideo alij dixerunt, quod per circumcisionem conferebatur gratia, quantum ad effectus remotius culpæ, sed non quantum ad effectus positivos gratiæ. Sed hoc etiam videtur esse falsum: quia per circumcisionem dabatur pueris facultas perueniendi ad gloriam, quæ est vltimus effectus positivus gratiæ. Et præterea, secundum ordinem causæ formalis, priores sunt naturaliter effectus positivi, quam priuatiui, licet secundum ordinem causæ materialis sit e conuerso: forma enim non excludit priuationem, nisi informando subiectum. Et ideo alij dicunt, quod circumcisio conferebat gratiam, etiam quantum ad aliquem effectum posituum, qui est facere dignum vita æterna: non tamen quantum ad hoc, quod est reprimere concupiscentiam impellentem ad peccandum. Quod & aliquando mihi visum est: sed diligentius consideranti apparet hoc

¶ 3 etiam

etiam non esse verum : quia minima gratia potest resistere cuilibet concupiscentiæ , & mereri vitam æternam. Et idè melius dicendum videtur, quòd circumcisio sicut & alia sacramenta veteris legis , erat solum signum fidei iustificantis . Vnde Apost. dicit Roman. 4. quòd Abraham accepit signum circumcisionis, signaculum iustitiæ fidei. Et idè in circumcissione conferebatur gratia, in quantum erat signum passionis Christi futuræ, vt infra patebit *.

q. 70. a. 4

QVÆST. LXIII.

De effectu sacramentorum , qui est character , in sex articulos diuisa .

D E inde considerandum est de alio effectu sacramentorum, qui est character.

¶ Et circa hoc quærentur sex .

¶ Primo , vtum ex sacramentis causetur character aliquis in anima ?

¶ Secundo, quid sit ille character ?

¶ Tertio, cuius sit character.

¶ Quarto, in quo sit sicut in subiecto .

¶ Quinto, vtum insit indelebiter ?

¶ Sexto, vtum omnia sacramenta imprimant characterem . ?

ARTIC. I.

Vtrum sacramentum imprimat aliquem characterem in anima ?

344

4. d. 4. q.

1. ar. 4. q.

1. c.

A D primum sic proceditur . Videtur, quòd sacramentum non imprimat aliquem characterem in anima . Character enim significare videtur quoddam signum distinctiuum . Sed distinctio membrorum Christi ab alijs , fit per æternam prædeterminationem, quæ non ponit aliquid in prædestinato, sed solum in Deo prædestinante: vt in prima parte * habitum est. Dicitur enim 2. Timoth. 2. Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc: nouit Dominus qui sunt eius. Ergo sacramenta non imprimunt characterem in anima.

p. p. 7. 23.
or. 3.

¶ 2. Præterea, Character signum est distinctiuum. Si-